

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

Rok I.

Redaktor Naczelny JAN WALEWSKI
Redakcja i Administracja: Rynek Kościuszki № 9, telefon № 10-06.

Nr. 59

Bezkrwawa rewolucja

Białystok, 13 grudnia 1930 r.

Nie wszyscy i niezawsze zdajemy sobie sprawę z tego, że żyjemy w okresie ogromnego, brzemienego na przyszłość, okresie dokonywającej się bezkrwawej rewolucji. Charakteryzując moment obecny i wskazując na zadania klubu BBWR, jego nowy prezes pos. Jedrzejewicz powiedział:

„Poza krótkim wstrząsem wypadków majowych, akceptowanym zresztą i ulegalizowanym przez sejm ówczesny głęboka ewolucja stosunków państwowych i zasadniczych pojęć politycznych odbywa się na gruncie zupełnie formalnej praworządności”.

Jest to zupełnie słuszne, a zarazem bardzo głębokie spostrzeżenie. Polska na przestrzeni swych dziejów jest klasycznym państwem rewolucyjnym. Ostatnim tych dziejów objawem była Konstytucja 3-go Maja. Rzeź galicyjska, jako wypadek ściśle lokalny i wywołany przez czynniki obce jest tylko potwierdzeniem reguły. Wstrząs wypadków majowych nie był wiaśn e rewolucja. Był zabiegiem koniecznym, ratującym państwo na skrają zabydny. Ale lewicowi uczestnicy tego wstrząsu, jego ówczesni sympatycy słusznie poniekał rozwodili w latach następnych swe żale, że wstrząs majowy nie miał „konsekwencji rewolucyjnych”.

Istotnie, konsekwencje te nie wyraziły się ani w garniowaniu latarni miejskich trupami przeciwników wstrząsu majowego, ani w ich rozstrzelaniu, czy uwięzieniu, ani tembardziej w zachwianiu i naruszeniu obowiązujących przepisów i norm prawa publicznego i prywatnego. Wstrząs majowy otworzył drogę do „rewolucji bezkrwawej”, która się odbywa w naszych oczach do głębokiego przewrotu w układzie naszych stosunków politycznych. Władza wykonawcza w Polsce, która poprzednio była kopciuszkim, poniewieranym już nietylko po wszystkich zakamarkach kuluarów sejmowych, ale nawet — po gabinetach restauracyjnych, dziś zdobyła sobie powagę czynnika, równorzędnego z ciałami ustawodawczymi. Sejm, który popr. ednio odgrywał w stosunku do Rządu rolę kaprwnego i samowolnego tyrana, dziś, w większości swej deklaruje się jako lojalny i gorliwy współpracownik Rządu. Jest to przewrót zaiste rewolucyjny.

Niemniej rewolucyjny jest przewrót, który zaszedł na stanowisku Prezydenta Rzeczypospolitej, jako Głowy Państwa. Pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej, po powołaniu Go na to stanowisko przez Zgromadzenie Narodowe, obrzucony był błoem, a następnie — zamordowany. Drugi Prezydent był bezwolnem narzędziem w ręku demagogii partyjniczej, był piórem, podpisującym dekrety nominacyjne na premierów, ministrów, wyskakujących z czarodziejskiego nar edzia, zwanego „kluczem partyjnym”.

Prezydent obecny, jako to widzieliśmy z praktyki, wolen jest zasięgać opinii czynników parlamentarnych przy powoływaniu Rządu. Ale bynajmniej nie potrzebuje się z nimi pod tym względem liczyć. Co więcej dzień otwarcia nowego Sejmu stworzył pewien precedens, który ma bardzo

Regulamin sejmowy przyjęty przez Komisję Uwzględnienie przez BB interesów klubów mniejszych

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA 12.XII. Sejmowa Komisja Regulaminowa uchwaliła w drugim i trzecim czytaniu projekt zmian regulaminu obrad Sejmu w myśl projektu klubu B.B. W. R.

Między innymi zmiany te z art. 33 wprowadzają to, że Marszałek

Sejmu może skreślić z protokołu i stenogramu zwroty, mające cechy antypaństwowe. W artykule 78 wprowadzona jest poprawka, upoważniająca komisję sejmową do zaprasza ia posłów nienależących do komisji na posiedzenie komisji z głosem doradczym i z

prawem stawiania wniosków. Poprawka ta ma na celu umożliwienie rzeczowej pracy posłom klubów mniejszych, a w pierwszym rzędzie posłom mniejszości narodowych, którzy w obecnym Sejmie są nieliczni.

Marszałek Senatu gościem prasy

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA 12.XII. Marszałek Senatu Raczewicz złożył dziś wizytę klubowi sprawozdawców parlamentarnych i przy tej sposobności p. marszałek Raczewicz przedstawił program prac Senatu. Prace te są uzależnione od tempa prac Sejmu. Projekt zmian regulaminu obrad Senatu będzie uchwalony jeszcze przed świętami. Wszystkie komisje Senatu będą pracować a ponadto zostanie po-

wołana nowa komisja konstytucyjna.

Następnie p. marszałek Raczewicz omówił prace Senatu,

przyczem zaznaczył, że prawdopodobnie plenarne posiedzenie Senatu odbędzie się po 10 stycznia 1931 r.

Do P. T. Czytelników

W celu ułatwienia P. T. Czytelnikom „Głosu Ziemi Białostockiej” na prowincji uiszczania i płacenia prunumeraty, jak i należności za ogłoszenia uzyskaliśmy w Pocztowej Kasie Oszczędności konto Nr. 68.425.

Do dzisiejszego numeru dołączamy więc czeki P. K. O. z prośbą o wpłacenie zaległych i bieżących należności, gdyż w przeciwnym razie będziemy zmuszeni bezwzględnie wstrzymać dalszą wysyłkę pisma wszystkim czytelnikom „Głosu Z. B.”, zalegającym w opłatach prunumeraty.

Wydawnictwo „Głosu Ziemi Białostockiej”

Jak będą lokowane fundusze zakładów ubezpieczeniowych

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA. 12.12. W Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej odbyły się pod przewodnictw. Hubickiego konferencja poświęcona omówieniu zagadnienia formy lokowania funduszy zakła-

dów ubezpieczeń społecznych, a specjalnie w nieruchomościach i papierach wartościowych z punktu widzenia celowości, bezpieczeństwa, płynności i rentowności lokowanych funduszy.

Witos i Kiernik przyjęli mandaty poselskie

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA. 12.12. Poseł Wincenty Witos zgodził się przyjąć mandat do Sejmu. Równocześnie przyjmie mandat pos. Kiernik,

który uzależnił swego czasu przyjęcie mandatu pos. lskiego od decyzji jaką powzięmie pos. Witos.

Zmiany w Prezydjum Rady Ministrów

(Telef. od wł. kor. z Warszawy).

WARSZAWA. 12.12. Jak się dowiadujemy stanowisko szefa gabinetu Prezesa Rady Ministrów ma być zniesione, natomiast szefem biura Prezesa Rady Ministrów będzie mianowany pułk. Glucht-Nowowiejski.

Konferencja Premiera p. pułk. Sławka

(Telef. od włas. Korespondenta).

WARSZAWA. 12.12. Premier Sławek przyjął dziś pos. Adama Koca, a to w związku z mającą nastąpić nominacją pos. Koca na l-go wiceministra Skarbu.

Strajk w widzewskiej manufakturze

(Telef. od własn. Korespondenta).

WARSZAWA. 12.12. Z Łodzi donoszą, że w fabryce widzewskiej manufaktury wybuchł strajk 3 tysięcy robotników. Zatarł powstał z tego powodu, że zarząd fabryki zalegał zarobki chciał wypłacić w połowie gotówką, a w połowie artykułami żywnościowymi Robotnicy żądają wypłaty zaległości całkowicie w gotówce.

Wykrycie sowieckich terrorystów w Rumunji

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA. 12.XII. Rumuńskie władze służby bezpieczeństwa wykryły w Galaczu sowiecką organizację terrorystyczną, u członków której znaleziono znaczne ilości ekrazytu, umieszczonego wśród węgla, przeznaczzonego do lokomotyw. Aresztowani terroryci przyznali się, że otrzymywali z

Z całej Polski

Reforma matury

Na posiedzeniu zarządu głównego dyrektorów szkół średnich toczyła się dyskusja celem zreformowania egzaminów dojrzałości. Sprawa ta będzie szczegółowo rozważana na zjeździe dyrektorów szkół średnich, który odbędzie się w lutym 1931.

Sam sobie wymierzył karę

POZNAŃ. Nadleśniczy państwowy Aleksander Okruszko przed przybyciem zapowiedzianej kontroli zastrzelił się, pozostawiając list, w którym pisze, że sam sobie wymierza karę za sprzeniewierzenie kilku tysięcy złotych.

Dolary do odebrania

WARSZAWA. M. S. Z. komunikuje, że w Detroit w stanie Michigan Amer. Półn. zmarł emigrant z ziemi grodzieńskiej Bronisław Bobrowski, który pozostawił spadek 8.000 dol. Krewni zmarłego winni zgłosić swe prawa do spadku pod adresem: Consulate of Poland Detroit, Michigan, U. S. A. 80 E. Garfield Ave.

Śmierć gen. Jana Jacyny

WARSZAWA. Zmarł tu w 66 roku życia gen. dyw. Jan Jacyna, prezes Tow. Wiedzy Wojskowej.

ZE ŚWIATA

W kraju ws. elkich możliwości

NOWY JORK. Największy okręt rybołuwowy w Ameryce p.n. „Prezydent Hoover” został spuszczonej na wodę.

— Władze sanitarne asygnowały 200 tysięcy dolarów na walkę z katarem.

Prace nad utworzeniem Rządu we Francji

PARYŻ. Senator Laval wobec braku poparcia ze strony radyków socjalnych zrezygnował z misji tworzenia Rządu. Prezydent Republiki prace te wobec tego powierzył gubernatorowi w Algierze, Steegowi, który ma zamiar stworzyć gabinet koncentracyjny ze stronictw str. dkowych z półoficjalnym udziałem stronictw prawicowych.

Sensacyjne wyniki prohibicji w Stanach

WASZYNGTON. Roczne sprawozdanie Komisji prohibicyjnej stwierdza, że w ubiegłym roku 68.137 osób zostało areztowanych z powodu przekroczenia ustawy prohibicyjnej. W tymże roku za przewóz alkoholu skonfiskowano 8.633 automobili i 6 ton motorowych przedstawiających wartość 58.000 dol. Kary za przekroczenie ustawy wynosiły sumę 47.000 dol.

Olbrzymi pożar w Stambule

STAMBUŁ. Olbrzymi pożar zniszczył całą dzielnicę miasta. Z trudem uchroniono przed ogniem resztę dzielnic. Akcja ratunkową kierowały najwyższe władze państwa z Kemal-Paszą na czele.

Trzęsienie ziemi

WIEDEN. W okręgu Erisingen w Armenji dano się odczuć silne trzęsienie ziemi. Szereg budynków runęło.

Zakaz wyświetlania filmu Remarque'a

BERLIN. Najwyższa cenzura filmowa zabroniła dalszego wyświetlania filmu „Na zachodzie bez zmian”, motywując to tem, iż film ten szkodzi opinii niemieckiej zagranicą.

Odesy instrukcje, pieniądze i materiały wybuchowe. Przybyli oni z Rosji Sowieckiej przez południową Bessarabię. Szkoleni byli u przednio w szkole terroryzmu w Kijowie. Snskowcy ci dokonali na rozkaz Moskwy całego szeregu zamachów kolejowych w ciągu ubiegłej zimy i wiosny.

Białystok

Przyjęła u Pana Wojewody

Pan Wojewoda przyjął w dniu wczorajszym p.p.: J. Mieszkowski—starostę grodzkiego; Jabłońskiego i Sokołowskiego—członków Wydziału Wojewódzkiego; Józefa Fela z Wilna; hr. Krasicką i inż. Adama Rodzewicza.

Z Magistratu.

Na wczorajszym posiedzeniu Magistrat pracownicy omówił wiele spraw, dotyczących gospodarki miasta. Załatwione zostały między innymi sprawy: prośby firmy „A. Śniadowski” o zapłatę za chodnik, złożony przez tą firmę na ulicy Sienkiewicza bez polecenia Magistratu (odmownie) i skierowania ruchu autobusów linii № 1 przez ul. Kilińskiego (zmianę uchwalono); oraz inne sprawy.

Ze względu na opóźnioną porę nie wyczerpano porządku dziennego, skutkiem czego decyzja w sprawie obsadzenia stanowiska naczelnego lekarza w Szpitalu Żydowskim została odroczone do następnego posiedzenia.

Przetargi w Magistracie.

W dniu 15 bm. o godz. 13-tej w lokalu Magistratu odbędzie się ograniczony przetarg uszny na wykonanie sprzętów szkolnych i przyrządów gimnastycznych.

W dniu 17 bm. w Magistracie (pokój № 16) dokonane będą przetargi na wydzierżawienie herbaciarń w rzeźni miejskiej, wydzierżawienie łojarni w tejże rzeźni, oraz na wywóz z rzeźni mierzwy.

sekcji imprezowej „Dni Przeciwegruźliczych”

Przypominamy sz. czytelnikom, że w dniu 14 bm. o godz. 20-iej w kawiarni „Lux” odbędzie się herbata towarzyska, uroczona produkcją koncertowymi (śpiew, deklamacje, wiołoczela i inne atrakcje).

„Nie wytrują nas wrogowie”

Staraniem Komitetu Powiat. L.O.P.P., przy wybitnym poparciu naczelnika poczty p. Aleksandra Sienczewskiego, odbędzie się dla pracowników pocztowych w dniu 14 b.m., t. j. w niedzielę, o godz. 16-iej, w lokalu Miejskiego Uniwersytetu Powszechnego (Warszawska 3) odczyt instruktora okręgowego O. P. G., por. Adolfa Szobaka, na temat z dziedziny obrony przeciwgazowej, połączony z wyświetleniem filmu p. t. „Nie wytrują nas wrogowie”.

Rozkaz Federacji Powiatowej P. Z. O. O.

Zarząd Federacji Powiatowej Polsk. Zw. Obr. Ojczyzny wyzywa tą drogą wszystkich członków sferderowanych organizacji do jak najliczniejszego stawienia się na manifestacji w sobotę dnia 13 b.m., o godz. 6 wieczorem, obok płyty „Nieznane Żołnierza”.

Spółceństwo b. wojskowych przez swój liczny udział w manifestacji musi wykazać, że Pomocze i Bałtyk były, są i będą polskimi.

(—) St. Jankowski, prezes Federacji Powiatowej P.Z.O.O.

Komunikat Związku Oficerów Rezerwy.

Zarząd Koła Białostockiego Związku Oficerów Rezerwy zawiadamia wszystkich kolegów, iż w dniu 15 grudnia o godzinie 8 wieczór odbędzie się otwarcie własnego lokalu Związku w domu hotelu „Ritz” (Kilińskiego 2). Wejście przez kino Tow. „Przystań”.

Lokal będzie otwarty codziennie za wyjątkiem piątków od godziny 6 do 10 wieczór, zaś w soboty i niedzielę od 8 do 10.

Bufet na miejscu. Lokal posiada telefon № 68.

Koncert

Dziś w sali gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta odbędzie się koncert znakomitego pianisty J. Turczyńskiego i utalentowanej śpiewaczki J. Turczyńskiej.

Życie i zdrowie ogółu a ambicje osobiste

Sprawa dyrektora szpitala miejskiego

W swoim czasie w art. pod tyt. „Czy to możliwe” zwróciliśmy się do Magistratu o wyjaśnienie w sprawie krążących w mieście pogłosek o zamiarze przeforsowania dra Zymana na stanowisko dyrektora miejskiego (żydowskiego) szpitala wbrew opinii lekarskiej Komisji kwalifikacyjnej, oraz wbrew uchwałom Rady Szpitalnej. Niestety dotychczas na to pytanie odpowiedzi nie otrzymaliśmy. Jak się dowiadujemy, sprawa ta ma się dziś znaleźć na porządku dziennym posiedzenia Magistratu.

Dowiadujemy się również, że do czynników magistrackich zwracała się również jakaś delegacja wyznaniowej gminy żydowskiej i wywierata presję na korzyść kandydatury dra Z.

Chcemy wierzyć, iż większość Magistratu nie podda się ubożnym wpływom, zdążającym ku temu, by nie dopuścić do Białegostoku nowej poważnej siły lekarskiej, gdyż nie jest to bynajmniej w interesie ogółu ludności. Zarówno Szpital miejski, z którego korzysta ogół ludności miejskiej odczuwa potrzebę lekarza-internisty, stojącego

na odpowiednim poziomie naukowym. Chodzi tu o zdrowie a może i życie każdego z nas — a więc nie powinna być sprawa ta rozstrzygana z punktu widzenia czyichś interesów zawodowych lub ambicji osobistych.

Pan Wojewoda w trosce o „Gwiazdkę” dla żołnierzy i biednych dzieci

Ukonstytuowanie się Wojewódzkiego Komitetu Gwiazdkowego

W dn. 11 bm. o g. 18 z inicjatywy p. Wojewody białostockiego M. Zyndram-Kościałkowskiego w sali Urzędu Wojew. zebrali się przedstawiciele wszystkich miejscowych organizacji i instytucji społecznych oraz znani działacze w liczbie powyżej 80 osób w celu zorganizowania Wojewódzkiego Komitetu Gwiazdkowego.

Zebrań zagał p. Wojewoda, a następnie przemawiał dyr. W. Kościła, który wygłosił referat, nacechowany troską o uświętzenie wieczoru wigilijnego szerokim rzeszom warstwy najbiedniejszej, oraz oddalonym od domów żołnierzom.

Po wysłuchaniu przemówienia p. Wojewody i dyr. Kościła został ukonstytuowany Komitet

Wykonawczy z p. Starostą Mieszkowskim na czele, przyczem prace Komitetu zostały podzieleno w ten sposób, że Tow. „Przystań” oraz Wojewódzki i Miejski Komitety „Tygodnia Dziecka” zajmą się organizacją „Gwiazdki” dla biednych dzieci zaś „Biały Krzyż-dla wojska.

Postanowiono prosić P. Wojewodę o przyjęcie protektoratu nad całą akcją, oraz wybrano Sekcję Finansową z p. prezesem Świątalskim i p. Zofiją Kamińską na czele.

Sekcja ta w dniu wczorajszym w godzinach wieczorowych odbyła posiedzenie w lokalu Izby Skarbowej, na którym omówiono metody i sposoby zgromadzenia środków na urządzenie „Gwiazdki”.

Czy tylko pragnienie użycia sprzyja rozwojowi nierządu?

W przedwczorajszym numerze „Głosu Ziemi Białostockiej”, rozpoczynając cykl artykułów o najbardziej przemilczanej, a jednocześnie bardzo ważnej kwestji społecznej, jaką jest jawnie tolerowana prostytucja, daliśmy krótki rzut oka na stan prostytucji w Białymstoku i omówiliśmy wpływ nierządu na zdrowie społeczne.

Po wydrukowaniu artykułu tego otrzymaliśmy z różnych sfer wiele głosów uznania za śmiały

Hojne ofiary

P. inż. Roman Wleczorek, dyrektor fabryki pluszu pod firmą „E. Becker” wpłacił na ręce p. Zofji Kamińskiej zł. 100 na rzecz Komitetu Przeciwegruźliczego i zł. 100 na fundusz szkoły polskiej zagranicą, zbierany przez Komitet Obchodu 25-letniej rocznicy walki o szkołę polską.

Sądymy, że hojne ofiary te znajdują licznych naśladowców wśród sfer przemysłowo-handlowych, zwłaszcza że nadchodzący okres świąteczny i zimowy zmusza wiele instytucji do apelowania do ofiarności społecznej.

Przykład godny naśladowania

W dniu 12 grudnia r. b. pracownicy Głównego Urzędu P.-T. Białystok i w celu uczczenia dnia Imienin swego zwierzchnika p. naczelnika Aleksandra Sienczewskiego, złożyli na cele dobroczynne zł. 120 gr. 50.

Sumę tę przekazali: zł. 60 gr. 25 na rzecz T-wa „Przystań” i zł. 60 gr. 25 na rzecz Stowarzyszenia „Rodzina Poczta” w Białymstoku.

„Rodzina Policyjna” w pracy społecznej

Z inicjatywy Koła Powiatowego Rodziny Policyjnej w Białymstoku odbyły się przedstawienia dramatu L. Rydla „Na zawsze” w Supraślu, Wasilkowie i w Zabłudowie.

Przedstawienia te cieszyły się zastużeniem powodzeniem i licznie zgromadzona publiczność gorąco oklaskiwała wykonawców.

Z ruchu fabrycznego.

Z braku zamówień przerwały produkcję następujące fabryki: w Wasilkowie fabr. sukna Uńskiego (62 rob.), w Gródku przedziałnia Abrama Landego (25 rob.) i wykończalnia Chaima Ławskiego (17 osób).

publiczne poruszenie tego tematu, którego przedmiot, kryjąc się w ciemnych zakamarkach ulicznych i lochach piwnicznych — nie lubi światła dnia i unika słońca. Nie brak było jednakże głosów, które zarzucały nam, że chcemy zrobić tragedję z głupstw, że naprożno „ronimy łzy” nad „łajdaczkami”, które dla jedwabnych pończoszek poszły na marne.

Otóż z powodu tych głosów musimy stanowczo stwierdzić, że kwestję zarobkowania nierządem przez liczne rzesze młodych dziewcząt będziemy zawsze uważali za wielką tragedję życia społecznego i — patrząc na kwestję tę zupełnie obiektywnie, bez niesłusznej pogardy w sercu — nie możemy popęcić w czambuł wszystkie te nieszczęśliwe ofiary losu, gdyż zbyt silnie obecnie na jednostki oddziałuje wpływ całego społeczeństwa, aby upadek moralny wielu istot, pozostający w ścisłym związku z różnymi warunkami życia społecznego, kłaść na karb winy li tylko jednostki.

Nie zawsze powiedzeniem, „żeby kózka nie skakała, toby... koza nie została” możemy zrzucić z siebie poczucie odpowiedzialności i współwiny za istnienie tej hańby powszechnej, jaką jest prostytucja.

Popatrzymy z jakich rzesz rekrutują się zastępcy świeżego zawsze materiału, jakiego tysiące corocznie pożera Moloch chuci i wyuzdania.

Statystyka, według wykształcenia, nierządnic białostockich powiada, że na 76 zawodowych prostytutek 28 było zupełnymi analfabatkami, 46 posiadało wykształcenie elementarne, a tylko dwie miały wykształcenie średnie. Z prostytutek okresowych (dorabiających) 50 było analfabetek, 72 z elementarnym wykształceniem, a tylko jedna posiadała wykształcenie średnie.

Cyfrę tę mówią same za siebie i za nas: stwierdzają fakt, że ofiary nierządu wywodzą się ze sfer najciemniejszych, a więc z klasy najbiedniejszego proletariatu i nie blysk srebrzonego szychu, ani poządanie użycia wyprowadziły te 199 dziewcząt z życia rodzin i społeczeństwa, lecz brak pracy, opieki, nędza i głód.

A że tak jest rzeczywiście, to stwierdza statystyka zawodów: 20 robotnic fabrycznych, 32 służące, 5 szwaczek, 5 kelnerek i 15 bez określonego zajęcia w szeregach prostytucji zawodowej i 99 robotnic, 16 służących, 3 szwaczki i 5 kelnerek wśród dorabiających.

Widzimy więc, że tylko wśród proletariatu pracującego prostytucja znajduje swe ofiary i wiemy dobrze z jakich powodów.

Popatrzymy jeszcze, jak się przedstawia ta armja zmarnowanych istnień ludzkich, według wieku:

Z ogólnej liczby zawodowych prostytutek 4 nie przekroczyły 20 roku życia, 38—25 lat, 25—30 lat, a tylko 9 miało lat powyżej 30. Z liczby dorabiających prostytucją poniżej lat 20 było 22, do lat 25—67, do lat 30—28 i tylko 6 powyżej lat 30.

Widzimy więc, że we wczesnej młodości przeważa ilość prostytutek czasowych nad zawodowymi (22:4). Ofiary upadku walczą więc początkowo z naciskiem okoliczności i nie chcą uznać hańby swej za stały zawód i dopiero po kilku latach następuje rezygnacja i ciche pogodzenie się z losem. Największa ilość prostytutek przypada na lata 20—30. Cóż więc dzieje się z tymi, które kończą lat trzydzieści?

Kto na to odpowie? Wiele z nich nie przeżyje tego

Akcja „Dni Przeciwegruźliczych” na prowincji

W Czarnej Wsi (stacja) w pow. białostockim z inicjatywy Zarządu „Dnia Dziecka” został zorganizowany Komitet Przeciwegruźliczy w skład którego weszli: dr. Łajtówna Fania — prezes; kier. szk. Naczas Józef — zastępca; leśnik Brombosz Mieczysław — skarbnik; naucz. Jaworski — sekretarz; Włodzimierz Mikołaj, Byszczuk Eugenja, Krugol Antoni, Leszczewski Kazimierz, Strzelecki Jan, Wierzbicka Olga i Mejerowa Natalja — członkowie.

Dr. J. WALEWSKI
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe
Przyjmuje rano i od 4—8 w. — Kobiety 4—5 pp.
W niedzielę i święta od 4—6 pp.
ul. Sienkiewicza 14 m. 3 Telefon 9 49. 97—12

Dr. M. KANEL
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe.
Przyjmuje od 9—1 i od 5—8. (Kobiety 4—5).
Białystok, Sienkiewicza 37. telef. 5-95. 96—12

Zgubiono książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. w Sokółce, na imię Adolfa Wyszyńskiego, zam. wieś i gmina Zalesie koło Sokółki roczn. 1901.
Powyższe unieważnia się. 61—3

Kino „PRYZSTAŃ” Początek seansów: od 5 wyłącznie dla młod. od 7 i 9 dla dorosłych
W soboty i niedziele 4 i 6 dla młodzieży szkolnej, 8 i 10 dla publiczności starszej
Z bożyszczem wszystkich Rod la Rocque'm i niezapomnianą bohaterką Chicago Phymis Haver w wstrząsającym 10-cioaktowym dramacie
PRZYGODY BRYGADJERA GERARDA
Nad program: 1) Na lazurowym brzegu 2) Boguś podróżuje

Radjo-odbiorniki
na prąd zmienny i stały
krajowych firm i zagranicznych oraz własnego wyrobu
GŁOŚNIKI, ANODÓWKI, AKUMULATORY i t. d.
polecają
BRACIA PARYS
Białystok, Sienkiewicza 28ª tel 5-05
na długoterminowe raty.
Adres wyciąć i zachować!

1.000-ce nowoczesnych gospodyń prasuje swoją bieliznę żelazkiem elektrycznym i są zadowolone z jego nieocenionych zalet, wygody, czystości i tanich kosztów.

Prędko, чисто i tanio prasuje się tylko żelazkiem elektrycznym.

Grzejniki elektryczne sprzedaje Elektrownia Białostocka na 10-cio miesięczne raty.

Ceny grzejników od dnia 1-go października 1930 r.

Grzałki	zł. 15.
Nagrzewacze do korbówek № 940 na marm. podst.	25.
" " " № 359 " " "	36.
" " " " № 354 " " "	58.
Rondelki	29.
Żelazka	31.
Poduszki-Graetza	33.
-Borkowskiego mniejsze	28.
" większe	35.
Płytki	33.
Imbryki 1,75 litra	35.
Piecyki odbłytkowe	45.
Suszki	70.
Wentylatory	70.
Komplety podróżne	90.
Kawiarki	137.

Obstalować można przez telefon № 3-91

Białostockie Towarzystwo Elektryczności
Spółka Akcyjna

Radjo aparaty

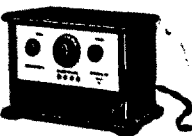
najnowszej konstrukcji bez akumulatorów i baterji anodowych, marki „Marconi” „Philips”, „Telefunken” i innych.

Aparaty anodowe, prostowniki oraz wszelki sprzęt radiowy poleca firma

L. MOWSZOWSKI

Białystok, Lipowa 22, telef. 2-14.

• • Baterje anodowe co tydzień świeże • •

Najniższe źródło zakupów

Bardzo dobre warunki salirestii

Radjowy koncert młodych talentów muzycznych

Kierownictwo programowe Polskiego Radja wprowadziło nowy typ koncertów: krótkie recitale dla młodych, nieznanych artystów, którzy odzywają przedtem jakby rodzaj „egzaminu mikrofonowego”. Ostatnio występowały z dużym powodzeniem młoda i utalentowana pianistka Stella Dobryszczyka, uczennica prof. Turczyńskiego oraz Władysława Wtuńska. Obecnie, w sobotę dnia 13.XII, o godz. 16.45 usłyszymy skrzypka Władysława Szwajcera, który odegra koncert Vivaliego oraz śpiewaczkę p. Weybergową.

Radjo-program

SOBOTA 13.XII.

12.10. Koncert z płyt gram.
14.30. Przegląd najnowsz. wydawnictw
15.50 „Cukier na rynku światowym”,
16.30. Muzyka.
16.45. Kącik dla młodych talentów.
17.15. „Czteryśta uderzeń skrzydeł na sekundę”.
17.45. Słuchowisko dla dzieci.
18.15. Koncert dla młodzieży.
19.25. Muzyka.
19.35. Prasowy dziennik radiowy.
19.55. Płyty gramof.
20.00. Felieton „Twarz i maska”.
20.15. „Nastroje w Warszawie i w kraju po wybuchu powstania listopadowego”.
20.30. Koncert muzyki żydowskiej.
22.15. Płyty gramofonowe.
23.00. Muzyka taneczna.

NIEDZIELA 14.XII.

9.25. Transmisja z Wilna.
12.15. Poranek z Filh. Warsz.
14.00. Pogodanka dla gospoń wiejsk.
14.20. Muzyka.
14.30. Jak budować kurniki”.
14.50. Muzyka.
15.00. „O tanie i praktyczne pomieszczenie dla zwierząt”.
15.50. Muzyka.
16.40. Program dla dzieci.
16.50. Skrzynka pocztowo-rolnicza.
16.30. Muzyka.
16.40. „Czy byli zdrajcami”.
16.55. Płyty gramof.
17.00. Z literatury o muzyce.
17.20. Koncert Ork. P. P.
18.45. Feljeton p. t. „Sztuka „a niepodległość”.
19.40. Płyty gramof.
19.50. Słuchowisko z Warszawy.
20.10. Koncert wieczorny narodowościowy
21.10. Kwadrans literacki.
21.40. Recital fortepianowy Tamary Bay.
22.10. Transmisja z teatru Morskie Oko.

Zgubione poświadczenie zwolnienia ze służby wojskowej wydane przez 7 Dywizjon Łapaszowy Tab wydane na imię Piotra Janickiego.
Powyższe unieważnia się. 219-3

MAGAZYN WYKWINTNEGO OBUWIA „DOBROBU”

Białystok Sienkiewicza 4.
uprzejmie zawiadamia Szanowną Klientelę iż swą
DOROCZNĄ WIELKĄ WYPRZEDAŻ PRZEDŚWIĄTECZNĄ

Rozpoczyna Z DNIEM 12 GRUDNIA, przeznaczając do wyprzedaży NIE pewne artykuły, a CAŁY TOWAR wszelkiego rodzaju posiadany na składzie, po cenach rewelacyjnie niskich

Śniegowce i kalosze: **TRETORN I P. P. G.** 218-5

APOLLO Licząc się z obecnym kryzysem obniżamy ceny od 1 zlotego

Dzisiaj premiera
Największy film wszystkich czasów

PORUCZNIK ARMAND

Monumentalny film dźwiękowy

W roli głównej bożyszcze tłumu RAMON NOWARRO

„MODERN” DZIS Początek: 6³⁰, 8³⁰, 10³⁰.
Ceny od zł. 1.

po raz pierwszy w Białymstoku PIERWSZORZĘDNY DŹWIĘKOWIEC EUROPEJSKI

ZŁOTOWŁOSY ANIOŁ

wzruszający do głębi duszy dramat życiowy

KARINA BELL

słynna tragiczka

MICHAŁ CZECHOW

genjalny aktor rosyjski

Ponadto: DODATEK DŹWIĘKOWY

Kino „POLONJA” DZIS Rewelacyjne arcydzieło DZIS

Reżyserji genialnego W. PUDOWKINA

BURZA NAD AZJĄ

w roli głównej

MONGOŁ W. JUKRISZINOW

„Głos Ziemi Białostockiej”
Konto czekowe P.K.O. № 68425

Wyspa pięciu palm

OTTWEL BINNS 59

(Java Jack)

W przekładzie autoryzowanym K. Bukowskiego

— Ze przybył jeszcze jeden sęp — odpart ze śmiechem Java. — Niech mi pani opowie, co się stało.

— Jak już panu powiedziałam, San-Czun zniknęła. Kiedy poszliśmy szukać jej, zobaczyłam parowiec, okrążający cypel, wybiegający w długą rafę. Na pokładzie stał jakiś człowiek i przyglądał się nam przez szkło. Ponieważ nie wiedzieliśmy, kogo przywiózł parowiec, pobiegliśmy do jaskini, którą Minah zna doskonale i która jest znacznie obszerniejsza, niż przypuszczałam. Ukryliśmy się w jednej z nich i czekaliśmy w ciemnościach aby usłyszeć, czy ludzie z parowca wyładują. Przez długi czas panowała cisza. Usłyszałyśmy tylko skądś szum wody i dziwny huk, pochodzący z uderzenia fal o wypryski skalne.

— Bardzo możliwe. Niech się pani pośpieszy, Norol!

— Po chwili opuściła mnie Minah i przyczołgała się do wejścia, aby zobaczyć, co się dzieje. Nie wróciła więcej.

— Nie wróciła?

Twarz i głos Javy przepętnione były głęboką troską.

— Schwytął ją van Osterdijke. Kiedy poszłam, aby zobaczyć co się dzieje, zobaczyłam, jak trzymali ją dwaj Malaje, a Holender przemawiał do niej. Jakże nienawidzę tego człowieka! Nie mogłam nic zrobić dla Minah i ograniczyłam się do przysłuchiwania się. Musiałam przytem zdradzić mój obecność, bo jeden z Malajów krzyknął coś nagle i pobiegł ku mnie. Uciekłam w ślad

jaskini i zabłądziłam w ciemnościach i wędrowałam przez długi czas, dość obojętna na wszystko, co mi się mogło stać, ponieważ uważałam pana za nieżywego.

— Ale wydostała się pani potem na wolność?

— Tak jest. Prawdopodobnie opuściła mnie apatja, może coś napędziło mi strachu — w każdym razie zaczęłam po pewnym czasie bieć z krzykiem, poczem zraniłam sobie głowę o skalę. Po chwili uczułam świeży powiew powietrza i udałam się w tym kierunku. Nie wiedziałam, dokąd on prowadzi, zresztą było mi to obojętne, dopóki się nie wydołam z jaskini. W końcu jednak ukazał się promień światła i wiedziałam, że jestem w pobliżu wyjścia jaskini. Szłam ku światłu. Spojrzawszy w górę zobaczyłam, że znajduję się w pewnego rodzaju kominie, którego

ściany biegną stromo do góry i związają się tam gdy równocześnie gęste liany tworzą dach, przez który wpadało skąpe światło. Po chwili usłyszałam tuż koło mnie plusk fal. Obeszłam wielką bryłę skalną, i nagle oślepiło mnie jaskrawe światło dzienne. Musiałam widocznie wtedy zemdleć z radości. Kiedy się znów obudziłam, leżałam w gorącym piasku. Potem zobaczyłam pana z San-Czun i Blake'a koło łodzi. Nie wierzyłam początkowo moim oczom i to uważałam pana za umarłego.

— Niewiele mu do tego brakowało — odezwał się z tyłu głos Blake'a. — To, że znajduje się teraz tutaj, zdrow i cały, zawdzięcza to jedynie Chinco. Ale gdzie jest brat pani, miss Callaghan?

— Andy? — Głęboki cień odstłonił twarz Nory. W oczach jej odmalował się lęk. — Nie widziałam go od czasu, gdy on i pan opuściliście mnie.

— Wrócił, aby panią ostrzec.

— A zatem musiało mu się coś przydarzyć.

A może go ten człowiek..

— Jaki człowiek?

— Osterdijke! — przerwał mu Java. — Jest tutaj. Albo trzyma z tantymi, albo działa na własną rękę. Więzi Minah, a prawdopodobnie również Callaghana. Widocznie jego ludzie splezyli Chińczyków.

— A niech to cholol... Może ta gruba świnia zwyciężyła?

— Nie można wiedzieć na pewno, Blake. Musimy się przekonać. Jeden z nas ofiaruje się w tym celu. Nie możemy siedzieć tak beczynnie.

— I ja tak myślę. Tym razem zabawię się w detektywa. Wyruszę natychmiast, przesyłając się przez las, aż natknę się na szajkę Holendra.

— Ale ostrożnie, Blake. Osterdijke jest tak chytry, jak Njio, i prawie równie bezwzględny jak Brown, którego zabiła San-Czun.

— Kto to był? — zapytała z ciekawością Nora.

— Mój brat przychodzi.

— Pański..

Głos odmówił jej posłuszeństwa.

W jakiś czas potem Blake wyruszył w drogę, poszedł aż na skraj gąszczu, sknął jeszcze raz ręką na pożegnanie i znikł w dżungli. Prawie przez półtorej godziny śledził zatoke, w której wyładowali o wschodzie słońca. Ubranie jego zwieszano się w strzępach, twarz była podrapana. Poznać na nim było ślady długiego i znużonego marszu.

Na morzu stał na kotwicy okręt, a na wybrzeżu rozlegały się głosy.

Kiedy wzrok jego zwrócił się w kierunku głosów, zobaczył Holendra, sielącegogo na przewróconej łodzi i otoczonego Malajami. Przed nimi stała dziewczyna w swoim fantastycznym stroju z piór. Mówiła coś, czego marynarz nie mógł zrozumieć, a na co Osterdijke zaklął.

— Verdoemde! Zobaczymy! Muszę mieć krzyż i zmuszę cie, abys powiedział, gdzie on jest!

c. d. n.

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon № 10 06 dodatkowy. Redakcja czynna od godziny 12-14 i od 19-21. Telefony Redakcji: dzienny — 10-06, nocny — 2-73, Rękopisów redakcja nie zwraca.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł.

CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście 80 gr. za tekstem — 25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1 z za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelastyczne 50 proc.; drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc drożej. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. taniej. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5 amowy, za tekstem 10 amowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca: Jan Walewski

Polska Drukarnia w Białymstoku, Sp. Akc., Białystok ul. Ś-go Rocha 3. Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Migacz